

Aan de gemeenteraad

Op 18 maart 2025 stelde raadslid van Groningen - de Haas (VVD) het college schriftelijke vragen over 'Geweldsinfluencers ronselen jongeren voor zware criminaliteit'. Gezien de aard van de vragen, wordt geacht dat deze aan de burgemeester zijn gesteld.

Inleidend wordt gesteld:

'In het NRC ¹ van gisteren is een schrijnend stuk te lezen over criminele opdrachtgevers die via filmpjes van geweldpleging jongeren ronselen om zware misdagen voor hen uit te voeren. Dat jongeren worden geronseld door criminelen is niets nieuws. Alleen de methodes waarop ze dit doen worden steeds zorgelijker. Gewetenloze criminelen geven de gerekruteerde jongeren de opdracht om de heftige geweldincidenten in een influencer stijl te filmen. Als een soort 'geweldsinfluencer' zetten ze dit vervolgens op hun social mediakanalen en komen op die manier weer met nieuwe geïnteresseerde jongeren in contact via direct messaging. Zoals ook bij andere vormen van ronselen start het met subtiele berichten, maar eindigt het met het toe zetten tot zware misdaden.

Wat volgt is een complex en tragisch web van misdaad en geweld, waarbij jonge geweldplegers zeker niet onschuldig zijn en gepaste straf verdienen. Tegelijkertijd moet er ook rekening gehouden worden met het gegeven dat zij de consequenties van hun daden niet overzien. De opdrachtgevers blijven vrijwel buiten schot en kunnen doorgaan met het ronselen van en opdracht geven aan jongeren.

De Rotterdamse VVD maakt zich al langer zorgen dat criminelen ongemoeid en onvermoeibaar bezig zijn met het ronselen van jongeren via social media voor de zware criminaliteit.'

Hieronder volgen de vragen en mijn beantwoording:

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/03/17/criminelen-die-online-jongeren-werven-voor-zwaar-geweld-bedreigen-de-veiligheid-van-europese-burgers-a4886662>

Vraag 1:

Hebben het college en de politie zicht op hoeveel jongeren jaarlijks in Rotterdam worden geronseld via social media voor zware misdaad? Kunt u bij uw beantwoording ingaan op hoeveel van deze jongeren vervolgens ook een delict pleegt, hoe vaak de opdrachtgever wordt gepakt en wat er daarna met de geronselde jongeren gebeurt?

Antwoord:

De gemeente en de politie hebben geen zicht op hoeveel jongeren er jaarlijks in Rotterdam geronseld worden via sociale media. Zoals de heer Kaag in het genoemde artikel aangeeft zijn er voorbeelden genoeg. Betrouwbare cijfers zijn echter niet te genereren. Zo houdt de politie iemand primair aan voor een strafbaar feit en dat wordt vervolgens als zodanig geregistreerd. In een verhoor komt dan, wanneer dat relevant is en als ze überhaupt willen praten, ter sprake hoe en waarom de verdachte 'de opdracht' aannam. Van deze extra, aanvullende, verkregen informatie wordt geen aparte registratie bijgehouden. Tegelijkertijd zullen ook niet alle jongeren die geronseld zijn, aangehouden worden.

We zien echter ook dat jongeren zich vrijwillig online kunnen aanbieden om een criminele klus uit te voeren. Al deze factoren maken dat er geen cijfers op dit fenomeen beschikbaar zijn.

Als er in een onderzoek zicht is op de opdrachtgever, is het afhankelijk van de omstandigheden wat er met deze persoon en met de geronselde jongere gebeurt. Met name bij minderjarigen kan er sprake kan zijn van criminele uitbuiting. Ook als er op het eerste oog geen sprake is van dwang. Op dit punt is echter een juridische doorbraak geweest. Een minderjarige is niet, of zwaar verminderd in staat om de gevolgen van acties te overzien en is daardoor per definitie kwetsbaar. Daarom heeft een rechter van de Rechtbank Rotterdam onlangs geoordeeld dat in het geval van een minderjarige, het niet noodzakelijk is om dwang te bewijzen om een opdrachtgever als mensenhandelaar te zien. Dit betekent dat er dus ook zonder dwang sprake kan zijn van criminele uitbuiting. Het uitbuitingsoogmerk en de acties om het slachtoffer in positie te brengen tot het uitvoeren van strafbare activiteiten zijn dan voldoende om criminele uitbuiting van een minderjarige te bewijzen.

Tevens wordt gesteld:

In uw beantwoording van onze vragen 'Jongeren geronseld als geldezels' (24bb008983) ²geeft u aan dat er vanuit de politie in de wijk gesprekken worden gevoerd, voorlichting wordt gegeven op scholen en via jongerenwerk en er meerdere leergangen zijn ontwikkeld om jongeren bewust te maken op het ronselen van geldezels, de pakkans en de gevolgen.

Vraag 2:

In hoeverre wordt er op dezelfde manier ook gewerkt aan de bewustwording over en preventie van het ronselen van jongeren voor zware criminaliteit via social media?

Antwoord:

Vooropgesteld, dit zijn niet automatisch dezelfde doelgroepen. De personen die het meest benaderd worden als geldezel zijn zich vaak niet bewust van de illegaliteit en de gevolgen van het uitlenen van hun bankrekening. Iemand die als uithaler of voor het plaatsen van een explosief wordt geronseld weet wel dat dat strafbaar is.

² [Document RotterdamRaad - \[24bb008983\] Beantwoording vragen van Groningen over Jongeren geronseld als geldezels - iBabs Publieksportaal](#)

Evenwel wordt er vanuit de gemeente in voorlichting aandacht besteed aan jongeren als het gaat om criminele uitbuiting en het online ronselen van jongeren voor criminaliteit. Naast voorlichting aan jongeren zetten we als gemeente ook in op bewustwording onder ouders als het gaat om de risico's van (online) ronselen en we zetten meermaals per jaar de campagne 'Chaterover' in. De resultaten van de laatste campagne worden voor het zomerreces met u gedeeld.

Vraag 3:

In hoeverre zien betrokken instanties raakvlakken of verbanden tussen het ronselen van jongeren voor geweld, online fraude, seksuele uitbuiting, uithalers en explosies?

Antwoord:

De politie ziet raakvlakken en verbanden tussen het ronselen van jongeren voor criminele activiteiten. Aangehouden uithalers lijken soms ook in beeld voor andere drugsgerelateerde criminaliteit of als plaatsers van explosieven of plegers van helpdeskfraude. Kijkend naar de achtergrond van de personen die worden geronseld gaat het vaak om kwetsbare jongeren.

De Erasmus Universiteit Rotterdam doet in opdracht van de gemeente Rotterdam onderzoek naar de drijfveren en motieven van plegers van excessief geweld. Dit onderzoek biedt ons naar verwachting meer inzichten. Over de uitkomsten van dit hiervan wordt u in het najaar geïnformeerd.

Vervolgens wordt gesteld:

Landelijk is er door GroenLinks-PvdA en het CDA een wetsvoorstel in de maak om het verspreiden van beelden van geweldpleging en ongelukken strafbaar te maken³. De insteek daar is vooral gericht op het tegengaan van het vernederende en traumatiserende karakter van het online delen van geweldpleging en ongelukken. Wat de Rotterdamse VVD betreft wordt ook ingezet op het voorkomen en tegengaan van ronselen via 'geweldsinfluencer' kanalen.

Vraag 4:

Welke mogelijkheden heeft de politie op dit moment om te achterhalen wie de criminele opdrachtgevers zijn die achter de 'geweldsinfluencer' kanalen schuilen en de social mediakanalen te sluiten? Kunt u hierbij specifiek aandacht geven aan de rol van privacywetgeving?

Antwoord:

Indien de politie stuit op een marktplaats voor 'dit soort klussen' dan zijn er al mogelijkheden tot opheffing. Kijkend naar de chats van social media-kanalen waarin dit gebeurt, zijn deze vaak versleuteld en is het, ook als er wel toestemming is, niet makkelijk om daarop mee te lezen.

De politie heeft echter momenteel maar beperkt mogelijkheden om te achterhalen wie de criminele opdrachtgevers zijn. Zoals in het artikel wordt aangegeven gaat het primair om chat-apps als Snapchat, Telegram of Discord en is de communicatie daarmee vaak 1 op 1. Dat is dus niet zomaar te volgen.

³ <https://nos.nl/artikel/2559066-groenlinks-pvda-en-cda-maak-beelden-delen-van-gewonden-strafbaar>

Vraag 5:

Bent u bereid om landelijk te pleiten voor maatregelen om het uploaden en delen van filmpjes van geweldpleging door 'geweldsinfluencers' via social media strafbaar te maken om het ronselen van jongeren via social media tegen te gaan?

Antwoord:

Er is veel aandacht voor de rol van sociale media bij jeugdcriminaliteit. Vanuit het Rijk loopt het Project Online Content Moderatie (PrOCOM). Dit is opgericht om een publiek-privaat kader te bieden waarbinnen burgers, overheid en de internetsector makkelijker kunnen handelen bij online materiaal dat strafbaar is, schade toebrengt of maatschappelijk ongewenste effecten met zich meebrengt. Hier sluit de gemeente op aan. Daarnaast worden er op verschillende niveaus (lokaal, regionaal, G4, landelijk) gesprekken gevoerd over de rol van sociale media bij het aanjagen van openbare ordeverstoringen en hoe we meer aan de voorkant kunnen komen van dit proces.

De filmpjes zoals ze in het artikel worden omschreven betreffen beelden van ernstige strafbare feiten. Het is niet toegestaan om dergelijke uitingen te publiceren.

De burgemeester,

C.J. Schouten